

One-pager Netcongestie, Verduurzamen en de Energietransitie

Aanleiding

In onze regio dreigt er een aansluitstop op het elektriciteitsnet. Deze ontwikkeling heeft directe en indirecte gevolgen voor de opgaves in het ruimtelijk en sociaal domein. In onze regio worden niet alleen grootverbruikers geraakt, maar ook kleinverbruikers, zoals mkb'ers en huishoudens, krijgen te maken met wachtlijsten.

Vanuit het provinciale Actieplan Acute Netschaarste zijn verschillende werksporen opgericht. Vanuit het werkspoor 'beheersen' is er een algemene impactanalyse opgesteld. Daarbij zijn er eerste beheersmaatregelen opgesteld. Deze impactanalyse en beheersmaatregelen worden via de regio's gedeeld met de gemeenten om het gesprek aan te gaan, maar ook om aanvullingen op te halen.

Impactanalyse energie bij algehele aansluitstop

1. Belemmeringen in energie-infrastructuur
  - Geen aansluitingen mogelijk voor collectieve systemen (zoals WKO, warmte-overdrachtstations en batterijen).
  - Geen nieuwe terugleveraansluitingen (bijv. voor zonne-energie of energiehubs).
  - Beperkte invoeding van zonne- en windprojecten.
  - Warmtenetten kunnen niet worden aangelegd of uitgebreid.
2. Vertraging van verduurzaming en elektrificatie
  - Vertraging in elektrificatie (zoals warmtepompen en laadinfrastructuur).
  - Verduurzaming van woningen en bedrijven komt stil te liggen of vertraagt.
  - Effecten op de warmtetransitie door gebrek aan netcapaciteit.
  - Projecten zoals WKO, collectieve warmte, zonnevelden en grote zonnedaken vallen stil.
3. Beperkingen voor opslag en flexibiliteit
  - Minder mogelijkheden voor (collectieve) batterijen door ontbrekende netaansluitingen.
  - Ruimtelijke druk: plaatsing van batterijen kost extra ruimte.
  - Noodzaak tot versnelling van lokale energieopslag en vraagsturing.
  - Grotere afhankelijkheid van alternatieve oplossingen zoals energyhubs en smart grids.
4. Gedrag en maatschappelijke effecten
  - Inwoners schaffen duurzame installaties aan die (nog) niet aangesloten kunnen worden.
  - Meer inzet op energiebesparing als alternatief voor elektrificatie.
  - Actieve stimulering van flexibiliteit in energiegebruik.
5. Effecten op uitvoering en beleid
  - Hoge druk op gemeentelijke capaciteit (bijv. vergunningverlening, piekbelasting in procedures).
  - Meer inzet van tijdelijk, minder duurzaam materieel (zoals diesel) door stagnatie van elektrificatie.

Eerste ideeën beheersmaatregelen

1. Stimuleren van flexibiliteit en opslag
  - Actieve inzet op vraagsturing, piekvermijding en slim energiegebruik.
  - Versnellen van (lokale) energieopslag, individueel en collectief.

- Stimuleren van congestieverzachtend gedrag.
2. Alternatieve energiesystemen en netonafhankelijke oplossingen
    - Stimuleren van energyhubs, lokale opwek en smart grids.
    - Onderzoeken hoe energieprojecten gerealiseerd kunnen worden zonder extra netbelasting (bijv. achter-de-meter oplossingen).
    - Verkennen van innovatieve oplossingen die minder afhankelijk zijn van netcapaciteit.
  3. Prioritering en beleidskeuzes
    - Gericht prioriteren van projecten met het hoogste maatschappelijk rendement.
    - Gemeenten bepalen hun positie t.o.v. uitbreiding van zon-PV (stimulerend vs. terughoudend) in relatie tot netcongestie.
    - Aanpassen van warmteprogramma's aan de nieuwe realiteit van beperkte netcapaciteit.
  4. Communicatie en verwachttingsmanagement
    - Duidelijke en consistente communicatie richting inwoners en bedrijven over (on)mogelijkheden.
    - Aanpassen van communicatie via energieloketten en gemeentelijke kanalen (o.a. warmtetransitie).
    - Brede publiekscommunicatie over gevolgen van netcongestie.
    - Voorkomen dat inwoners investeren in installaties die niet (veilig) aangesloten kunnen worden.
  5. Samenwerking met marktpartijen
    - Informatievoorziening via installatiebedrijven en leveranciers over technische (on)mogelijkheden.
    - Gezamenlijk ontwikkelen van handelingsperspectief voor bewoners en bedrijven.
  6. Veiligheid en technische randvoorwaarden
    - Onderzoeken hoe verduurzaming binnen bestaande huisaansluitingen kan plaatsvinden.
    - Voorkomen van onveilige situaties (bijv. bij verzwaring zonder netuitbreiding of verkeerd geïnstalleerde apparatuur).
    - Opstellen van richtlijnen voor veilige toepassing van elektrische installaties.
  7. Ruimtelijke en integrale afwegingen
    - Integrale afweging tussen ruimtegebruik (bijv. batterijen vs. woningbouw/kwaliteit leefomgeving).
    - Betere inpassing van energievoorzieningen in ruimtelijke plannen.